

Czasopisma poświęcone chorobom układu krążenia wydawane przez narodowe towarzystwa kardiologiczne w Europie

Podstawy, cele i misja Klubu Redaktorów

(Grupa Robocza Europejskiego Towarzystwa Kardiologicznego)

**Fernando Alfonso, MD, PhD, FESC¹, Giuseppe Ambrosio, MD, PhD, FESC², Fausto Pinto, MD, PhD, FESC³,
Ernst van der Wall, MD, PhD, FESC (Chairman of the Task Force)⁴**

Djamaledine Nibouche MD, Karlen Adamyan MD, Kurt Huber MD, Hugo Ector MD, Izet Masic MD, Rumiana Tarnovska MD, Mario Ivanusa MD, Vladimír Staněk MD, Jørgen Videbæk MD, Mohamed Hamed MD, Alexandras Laucevicus MD, Pirjo Mustonen MD, Jean-Yves Artigou MD, Mamanti Rogava MD, Michael Böhm MD, Eckart Fleck MD, Gerd Heusch MD, Rainer Klawki MD, Panos Vardas MD, Christodoulos Stefanadis MD, József Tenczer MD, Massimo Chiariello MD, Joseph Elias MD, Halima Benjelloun MD, Olaf Rødevand MD, Piotr Kułakowski MD, Eduard Apetrei MD, Victor A. Lusov MD, Rafael G. Oganov MD, Velibor Obradovic MD, Gabriel Kamensky MD, Miran F. Kenda MD, Christer Höglund MD, Thomas F. Lüscher MD, René Lerch MD, Moufid Jokhadar MD, Habib Haouala MD, Vedat Sansoy MD, Valentin Shumakov MD, Adam Timmis MD (Redaktorzy czasopism towarzystw narodowych poświęconych chorobom układu krążenia – patrz Dodatek)

Redaktorzy naczelni:

¹ *Revista Española de Cardiología*, wydawane przez Hiszpańskie Towarzystwo Kardiologiczne

² *Giornale Italiano di Cardiologia*, wydawane przez Włoską Federację Kardiologiczną

³ *Revista Portuguesa de Cardiologia*, wydawane przez Portugalskie Towarzystwo Kardiologiczne

⁴ *Netherlands Heart Journal*, wydawane przez Holenderskie Towarzystwo Kardiologiczne

Kardiol Pol 2008; 66: 651-657

Ilość badań w dziedzinie chorób układu krążenia w Europie stale się zwiększa, wzrasta też ich jakość. Do głównych celów Europejskiego Towarzystwa Kardiologicznego (*European Society of Cardiology*, ESC) należy promowanie wysokiej jakości działalności badawczej [1–3]. Europejskie Towarzystwo Kardiologiczne wydaje dwa powszechnie uznawane, oficjalne czasopisma ogólne, mianowicie *European Heart Journal* i *Cardiovascular Research*, poświęcone odpowiednio zagadnieniom klinicznym i badaniom podstawowym [1–3]. Wydaje też wiele oficjalnych czasopism subspecjalistycznych, których tematyka obejmuje pełny zakres zagadnień dotyczących chorób sercowo-naczyniowych i związanych z nimi technik. Także w większości krajów europejskich wydaje się własne czasopisma o podobnej tematyce. Tytuły publikowane przez narodowe towarzystwa kardiologiczne (ang. *National Society Cardio-*

vascular Journals, NSCJ) przeszły próbę czasu i zwykle rozpowszechniają wyniki wysokiej jakości badań pochodzących głównie z własnych krajów. Odgrywają ponadto ważną rolę edukacyjną i harmonizują praktykę kliniczną w poszczególnych krajach. Większość NSCJ wydawanych jest w językach narodowych, jednak wiele z nich zawiera opracowania anglojęzyczne. Czasopisma te są bardzo skutecznym środkiem komunikowania wyników badań nad chorobami układu krążenia prowadzonych w Europie. Wiedza nie uznaje barier, a wiele ze wspomnianych tytułów zdobyło zastrzeżenie międzynarodową renomę. Jednak niektóre czasopisma narodowe dopiero raczkują i z pewnością znacznie skorzystałyby na współpracy międzynarodowej. Stało się jasne, że zacieśnienie współpracy między redaktorami NSCJ będzie sprzyjać rozwojowi wiedzy i szerzeniu treści naukowych oraz edukacyjnych.

Adres do korespondencji:

Fernando Alfonso MD, Editor-in-Chief. *Revista Española de Cardiología*. Sociedad Española de Cardiología, Nuestra Señora de Guadalupe, 5-7, 28028 Madrid, Spain, e-mail: rec@revespcardiol.org.

Artykuł będzie publikowany równocześnie we wszystkich czasopismach wydawanych przez narodowe towarzystwa kardiologiczne, które wyraziły zgodę na publikację.

Za wskazane uznano opracowanie „Constituency Document” oraz „Mission Statement”, które mają stworzyć podwalinę współpracy redaktorów narodowych czasopism kardiologicznych w przyszłości. Bierzemy na siebie odpowiedzialność za stworzenie powyższych dokumentów, doceniając wiodącą rolę NSCJ w Europie. Za cel postawiliśmy sobie opracowanie i publikację podstawy programowej zawierającej zasady działalności, z którymi zgodziliby się wszyscy redaktorzy tego typu czasopism. Ma ona zawierać wyszczególnienie wspólnych celów i przedstawiać uzgodnione sposoby ich realizacji. Tak więc prezentowany tu dokument opracowano w celu sformalizowania prac Grupy Roboczej Klubu Redaktorów NSCJ.

Czasopisma towarzystw narodowych poświęcone tematyce sercowo-naczyniowej: podstawy i najważniejsze dane

Wszyscy redaktorzy naczelni oficjalnych czasopism o tematyce sercowo-naczyniowej wydawanych przez towarzystwa narodowe zrzeszone w ESC są *de facto* członkami Klubu Redaktorów (*Editors' Club*). W kwietniu 2007 r., podczas *spring days* w Heart House w Nicei, zarząd ESC formalnie zaaprobował tę inicjatywę, oficjalnie powołując Grupę Roboczą Klubu Redaktorów. Główny członek tej organizacji stanowią redaktorzy NSCJ, ulokowana jest ona w wydziale członkostwa ESC i koordynowana przez wiceprezydenta ESC. W miarę potrzeb w jej pracach prawdopodobnie będzie uczestniczyć również wydział publikacji ESC.

Na początku swej działalności Grupa Robocza Klubu Redaktorów podjęła kroki zmierzające do lepszego rozeznania własnej roli i znaczenia. W tym celu podjęto wiele działań:

- 1) Na prośbę Grupy Roboczej zmodyfikowano portal NSCJ na stronach internetowych ESC, by poprawić jego widzialność. Obecnie można do niego trafić nie tylko ze stron poświęconych członkom i towarzystwom narodowym, ale także bezpośrednio ze stron naukowych ESC [4]. Istotny wkład NSCJ w ogromny dorobek naukowy ESC nie budzi wątpliwości, fakt ten należy zatem odpowiednio odnotować.
- 2) Elektroniczne środki komunikacji zbliżają środowiska naukowe. Dlatego uaktualniono lub stworzono bezpośrednio odnośniki do NSCJ [4]. Ma to jeszcze silniej stymulować wymianę naukową między europejskimi autorami, badaczami i czytelnikami. Redaktorzy narodowych czasopism powinni zachęcać autorów do składania do druku wysokiej jakości doniesień oryginalnych, tworząc efektywne narzędzia wymiany informacji łączące wszystkie europejskie czasopisma.
- 3) Grupa Robocza dołożyła wreszcie starań, by zebrać szczegółowe dane wydawnicze i organizacyjne o wszystkich czasopismach będących w obszarze zainteresowania. W tym celu poproszono o informacje bezpośrednio redaktorów poszczególnych tytułów i przewodniczących narodowych towarzystw kardiologicznych. Opracowano szczegółowy kwestionariusz (23 zagadnienia). Z po-

mocą wydziału członkowskiego ESC rozesłano materiały do poszczególnych redakcji, a następnie zebrano zwrotne dane. Dokonano weryfikacji zgodności danych, a gdy zachodziła taka potrzeba, informacje potwierdzano, kontaktując się bezpośrednio z redaktorami. Szczegółowe wyniki przeprowadzonej analizy zamieszczono na stronach internetowych ESC (zakładka *national journals*) [4]. Informacje tam zawarte będą corocznie aktualizowane.

A oto główne wyniki badania ankietowego. Kwestionariusz wypełniło 40 towarzystw narodowych, a dane dotyczyły 34 czasopism. Osiem towarzystw narodowych nie wydaje oficjalnych czasopism, trzy kraje nadbałtyckie wydają jeden wspólny tytuł, a 3 towarzystwa wydają więcej niż jedno czasopismo. Najstarszym tytułem w Europie jest *Archives des Maladies du Coeur et des Vaisseaux*, ukazujące się od 1908 r. Jedenaście czasopism wydawanych jest od ponad 30 lat, 2 od ponad 20 lat, a 12 od ponad 10 lat. Oprócz NSCJ, 12 czasopism wydawanych w językach narodowych ma również edycje anglojęzyczne (pełnotekstowe), a 27 systematycznie publikuje streszczenia w języku angielskim. Trzydzieści pięć tytułów prezentuje artykuły oryginalne, natomiast jeden wyłącznie artykuły przeglądowe i redakcyjne. Trzydzieści czasopism wydawanych jest jako miesięczniki. Nakład poszczególnych tytułów waha się od 1000 do 9000 kopii (średnio 3135). System recenzji rękopisów stosuje się w 31 czasopismach, 23 tytuły stosują się do wymogów *International Committee of Medical Journals Editors* (ICMJE). Indeksowanych jest 29 tytułów (*Index Medicus*), 18 widnieje w PubMed (MEDLINE), a 5 otrzymało w 2006 r. *impact factor*. Oprócz wersji papierowej, 26 czasopism wydawanych jest też w postaci elektronicznej, a 13 wprowadziło elektroniczny system składania rękopisów do druku. Dedykowane strony internetowe ma 25 czasopism, natomiast bezpośredni dostęp do publikacji ze stron odpowiednich towarzystw narodowych oferuje 26 tytułów [4].

Ogólne zagadnienia redakcyjne

Należy zwrócić uwagę zarówno na zagadnienia techniczne, jak i etyczne [5–8]. Dla zwiększenia atrakcyjności naszych publikacji na zglobalizowanym i wysoce konkurencyjnym rynku akademickiej medycyny sercowo-naczyniowej ogromne znaczenie ma promowanie standardów jakości pracy redakcyjnej. Jako członkowie Grupy Roboczej sądzimy, że należy dołożyć wszelkich starań, by sprostać jednolitym zaleceniom ogłoszonym pierwotnie przez ICMJE prawie 30 lat temu. Zalecenia te zostały ostatnio zaktualizowane (6. edycja), a główny nacisk przeniesiono z oryginalnych wymogów technicznych (koncentrujących się na ujednoczeniu technicznych i formalnych aspektów przygotowania rękopisu) na ogólne zasady etyki redakcyjnej i zasady globalne, którymi należy się kierować, tworząc publikacje biomedyczne [5, 8]. Wymogi techniczne są faktycznie ważne dla zapewnienia przejrzystości i precyzji, pomagają też skutecznie rozpowszechniać wyniki ba-

dań medycznych. Z drugiej strony, ich wdrażanie i ścisłe realizowanie w konsekwencji podnosi ogólną jakość prowadzonych badań. W tym kontekście w celu poprawienia sposobu prezentacji badań klinicznych z randomizacją należy się kierować sugestiami zespołu CONSORT (*Consolidated Standards Of Reporting Randomized Trials*) [9]. Badania takie powinny spełniać określone wymagania, między innymi uwzględniać listy potwierdzenia (ang. *check lists*) i schematy blokowe organizacji. Musimy pamiętać, że kardiologia jest jedną z tych dziedzin medycyny, w których jakość badań klinicznych z randomizacją szczególnie wzrosła, a zasady medycyny opartej na wiarygodnych doniesieniach naukowych są powszechnie wcielane w życie.

Obecnie najbardziej efektywnym sposobem szerzenia informacji publikowanych przez czasopisma jest ich prezentacja w formie wydań elektronicznych dostępnych w Internecie. Liczba wejść na strony wydań internetowych nieustannie wzrasta, a liczba pobrań wersji pełnotekstowych rośnie wykładniczo [3, 10]. Dlatego należy położyć nacisk na komunikację elektroniczną, tak by internetowe wydania czasopism stały się lepiej widoczne dla czytelników i, o ile to możliwe, dostępne za darmo. Wysunięto propozycję stworzenia nowego, prowokacyjnego wskaźnika, tzw. *web impact factor*, rodzi się też nowa dziedzina określana mianem *webometrics*.

Na wiarygodność treści naukowych bezpośredni wpływ mają także zagadnienia etyczne. Proces prowadzenia badań i ich publikacji powinien być zatem transparentny, powinien się opierać na zaufaniu i wierności prawdzie [5–8]. Ostatni cel działań to ochrona procesu wymiany naukowej. Należy sobie uświadomić, że w ostatnim czasie znacząca część badań prowadzonych przez przemysł została przeniesiona z ośrodków akademickich i uniwersyteckich na grunt ścisłych umów między sponsorami i prywatnymi organizacjami badawczymi. Dlatego coraz większe znaczenie ma wyraźne przedstawianie roli sponsora w planowaniu, prowadzeniu, analizowaniu, interpretacji oraz opisywaniu wyników badania. Znaczenie pozostałych zasad, takich jak *Editorial Freedom* (wolność redakcyjna) i *Editorial Independence* (niezależność redakcyjna) zostało ostatnio podkreślone przez ICMJE, WAME (*Word Association of Medical Editors*) oraz CSE (*Council of Science Editors*) [5–8]. Decyzyjność i autonomia redakcji ma podstawowe znaczenie dla prawidłowego podejmowania decyzji redakcyjnych. Z tego powodu redaktorzy NSCJ powinni ze wszystkich sił strzec niezależności swoich narodowych czasopism.

Proces recenzowania, choć niepozbawiony ograniczeń, jest obecnie niewątpliwie najważniejszym sposobem doboru publikacji i jako taki jest uznawany za podstawowy element redakcyjnego procesu naukowego. Dlatego należy opracować standardy idealnego procesu recenzenckiego. Konieczna jest zarówno bezstronność oceny, jak i doświadczenie w danej dziedzinie. Redaktorzy są odpowiedzialni za monitorowanie przebiegu tego procesu i zapew-

nienie bezstronności oraz wnikliwości, a także za maksymalne skrócenie czasu jego trwania [5–8].

Również pozostałe zasady, takie jak ujawnianie konfliktu interesów (w odniesieniu do autorów, recenzentów i redaktorów) oraz przestrzeganie praw autorskich, z założenia mają chronić wiarygodność informacji naukowej. Ujawnianie potencjalnych konfliktów interesów powinno być obowiązkowe. Duże znaczenie ma też wyraźne przedstawienie zasad dostępu do danych oraz przyjęcie pełnej odpowiedzialności za rzetelność prezentowanych informacji i ich interpretację. Należy zachować poufność danych oraz stosować się do określonych umową zasad embarga. Redaktorzy czasopism narodowych powinni zapobiegać zjawisku szumu publikacyjnego (wybiórcze prezentowanie pozytywnych rezultatów i powstrzymywanie się przed publikacją wyników badań, gdy są one negatywne). Cały proces publikacji powinien się opierać na wiarygodności, zaufaniu, autentyczności i prawdzie naukowej [5–8]. By jeszcze lepiej chronić wiarygodność naukową, redaktorzy NSCJ powinni zharmonizować politykę postępowania w przypadkach naruszenia etyki badań naukowych i oszustw [11–16]. Grupa HEART (*Heart Editors Action Round Table*) zrzeszająca redaktorów czasopism o tematyce sercowo-naczyniowej wydała wspólny dokument koncentrujący się na zagadnieniu zbędnych publikacji [12]. W takich sytuacjach należy rozważyć opatrzenie prezentowanego materiału oznaczeniem *expression of concern* lub nawet wycofanie z druku. Trzeba przeciwdziałać stosowaniu strategii publikacji typu *Salami slicing* (publikowanie wielu prac na podstawie tego samego badania) i *shotgunning* (wysyłanie podobnych prac do wielu czasopism), a w razie gdy do tego dopuszczono, wyraźnie to zaznaczyć [11–16]. Wtórne publikacje, nawet w innym języku, powinny spełniać wymogi ICMJE [5].

Na zakończenie warto wspomnieć, że uzyskaniu międzynarodowego uznania sprzyja z pewnością zachęcanie do stosowania wskaźników bibliometrycznych. Przykładem powszechnie uznawanego systemu oceny prestiżu naukowego czasopism jest *impact factor* (*Journal Citation Reports*), jednak trzeba zdawać sobie sprawę ze słabych punktów sposobu wyliczania jego wartości. Na podstawie wartości wskaźnika czasopisma, w którym dany autor publikuje artykuły, nie należy oceniać wartości badawczej i naukowej tych doniesień [2, 17–19]. Należy przeciwdziałać sztuczemu zawyżaniu współczynnika *impact factor*. Tym niemniej redaktorzy NSCJ powinni opracować wspólną politykę działań na rzecz kwalifikacji do druku w poszczególnych czasopismach badań europejskich jedynie na podstawie kryteriów uwzględniających ich jakość naukową i znaczenie kliniczne. Powinno to zniwelować występujący obecnie chaos związany z cytowaniami, uderzający przede wszystkim w nieanglojęzyczne czasopisma biomedyczne [17]. Dlatego bardzo pożądane byłoby wspólne wsparcie europejskiej działalności naukowej poprzez większe uznanie dla jakości prowadzonych w Europie badań i standardów redakcyjnych.

Przesłanki powołania Klubu Redaktorów

Europejskie czasopisma poświęcone chorobom układu krążenia są różnorodne, a przede wszystkim – są wydawane w różnych językach. Dlatego tak ważna jest współpraca między redaktorami takich tytułów, gdyż tylko ona jest w stanie zapobiec zjawisku „wieży Babel” wykluczającemu efektywne szerzenie informacji naukowej w Europie. Nie należy przekreślać sensu istnienia stosunkowo skromnych czasopism, lecz przeciwnie – o ile mają one szeroką rzeszę czytelników i cieszą się ich uznaniem, trzeba docenić ich sukces. Naszą powinnością jest przełamywanie granic i uwalnianie treści naukowych od wszelkich ograniczeń wynikających z różnorodności języków i barier logistycznych, biurokratycznych czy ekonomicznych. Powiązania między europejskimi czasopismami są wielce pożądane. Należy zachęcać do wzajemnego cytowania prac publikowanych w takich periodykach, jednak tylko wówczas, gdy spełnione są ścisłe kryteria jakości działalności naukowej. Należy opracować możliwie jak najkrótszą listę ważnych spraw, co do których możliwe jest porozumienie wszystkich NSCJE. Jednoznacznego sformułowania wymagają wspólne cele, priorytety i wyzwania. I wreszcie – należy aktywnie podejmować decyzje globalne w celu pozyskania szerszego grona czytelników.

Wszystkie opisane powyżej zalecenia redakcyjne stawiają jednak wystarczająco dużo miejsca na wypracowanie własnej polityki wydawniczej kształtującej profil zainteresowania poszczególnych czasopism. Należy pilnie strzec dywersyfikacji tytułów pod tym względem, jako że zakres tematyczny i profil różnych czasopism narodowych faktycznie są odmienne. Tak czy inaczej postęp wiedzy dokonuje się poprzez wymianę informacji między badaczami, zaś redaktorzy NSCJ ponoszą pełną odpowiedzialność za promowanie współpracy między naukowcami z różnych krajów Europy.

W tym miejscu pragniemy przedstawić trzy typowe przykłady sytuacji, w których mogą być potrzebne wspólne działania:

- 1) W świetle obowiązujących obecnie narodowych przepisów administracyjnych i ostatnich dyrektyw europejskich (EudraCT) należy ustosunkować się do nowych zaleceń wskazujących na konieczność rejestracji prób klinicznych przed ich definitywnym ogłoszeniem. Trzeba rozważyć stworzenie jednego wspólnego „rejestrów” badań klinicznych spełniających wymagania nie tylko administracyjne i regulacyjne, ale także wydawnicze (w tym darmowy dostęp publiczny) [20, 21]. Pozwoli to szybko wychwytywać nieuzasadnione zmiany projektów badań i niedociągnięcia metodologiczne. Ostatecznie większość redaktorów NSCJ mogłaby kierować się jednolitymi zaleceniami, możliwe jest też opracowanie wspólnej europejskiej polityki redakcyjnej i platform współpracy.
- 2) Współpraca redaktorów NSCJ ma podstawowe znaczenie dla szerzenia przekazu i promowania klinicznego wykorzystania wytycznych ESC dotyczących postępo-

wania. Tłumaczenie tych dokumentów na języki narodowe po akceptacji przez towarzystwa krajowe powinno pomóc we wdrażaniu ich do praktyki klinicznej [22–27]. Najważniejszą rolę ogywają przypisy zawierające komentarze lokalnych ekspertów w danej dziedzinie. Publikacja takich wytycznych w NSCJ powinna przebiegać zgodnie z ogólnymi zasadami „publikacji wtórnych” po uprzednim ogłoszeniu ich w *European Heart Journal*. Tym niemniej proces redakcyjny, z zachowaniem szczegółowości i skrupulatności, należy przeprowadzić sprawnie i bez zwłoki (z czym zwykle jest kłopot w przypadku długich dokumentów), zapewniając płynność tłumaczenia i jego wierność. Pożądane byłoby dokonywanie przekładu „z wyprzedzeniem”, czyli podejmowanie nad nim prac jeszcze przed publikacją oryginalnych wytycznych. Wynika stąd ogromne znaczenie ścisłej współpracy redaktorów czasopism z Komitetem ESC ds. wytycznych postępowania. Krąg wiedzy zamknie się z chwilą pozyskania odpowiedzi zwrotnej, czemu ma służyć upowszechnienie wybranych krajowych rejestrów aktywności, które odzwierciedlają lokalne praktyki w zakresie leczenia chorych [28, 29]. W ten sposób zgromadzona wiedza pomoże oszacować, czy różne inicjatywy ESC są skutecznie wprowadzane w życie na szczeblu krajowym. Miejmy nadzieję, że dwukierunkowa wymiana informacji będzie sprzyjać powszechnemu stosowaniu się do wspomnianych rekomendacji i harmonizacji praktyki postępowania w chorobach układu krążenia na obszarze całej Europy. Ujednolicona i zgodna z wytycznymi praktyka kliniczna powinna przetożyć się w końcu na poprawę wyników leczenia chorych.

- 3) Kolejnym wyzwaniem jest zwiększenie skuteczności przekazu treści związanych z wynikami badań klinicznych prezentowanych podczas oficjalnych kongresów ESC jeszcze przed ich publikacją w czasopismach recenzowanych [30, 31]. Może w tym pomóc szybkie tłumaczenie streszczeń ważnych badań na języki narodowe oraz publikowanie głównych wyników, przy zachowaniu najwyższej staranności, by nie dochodziło do przekłamań i naruszenia integralności treści naukowych. Także w tej dziedzinie niezbędna będzie bliska współpraca organów naukowych ESC, wydziału publikacji ESC i redaktorów poszczególnych czasopism narodowych.

Cele organizacyjne

1. Poprawa współpracy redaktorów poszczególnych NSCJ.

Głównym celem stworzenia Klubu jest rozwijanie współdziałania redaktorów czasopism narodowych. W sposób systemowy, szcegółowo analizowane będą wybrane zagadnienia redakcyjne. Utworzone zostaną komisje stałe oraz doraźne. Ich zadaniem będzie opracowanie wspólnej polityki redakcyjnej. W miarę potrzeb publikowane będą artykuły redakcyjne, dokumenty prezentujące ujednolicone wymogi oraz uzgodnione stanowiska. Plan prac komitetu przewiduje regularne spotkania (podczas co-

- rocznego kongresu ESC i innych konferencji) prowadzone według formalnego porządku dziennego.
- Promowanie **najwyższych standardów redakcyjnych**. Jednym z najważniejszych zadań komitetu będzie wypracowanie metod poprawy standardów naukowych NSCJ. Promowane będą polepszenie jakości badań prezentowanych drukiem, wdrażanie wymogów jakościowych, wiarygodność publikacji oraz etyka pracy redakcyjnej i badawczej [5–8].
 - Zwiększenie zasięgu przekazu** wiedzy. Koordynowanie inicjatyw wydawniczych NSCJ oraz oficjalnych czasopism ESC pomoże w rozpowszechnianiu treści zawartych w artykułach redakcyjnych i publikowanych badaniach. Wypracowanie wspólnych strategii zwiększających świadomość tego, że w Europie prowadzi się i publikuje wyniki wysokiej jakości badań naukowych, w efekcie powinno pozytywnie wpłynąć na wskaźniki bibliometryczne poszczególnych czasopism. Należy promować europejskie badania w dziedzinie chorób sercowo-naczyniowych, wytyczne ESC dotyczące postępowania oraz pozostałe inicjatywy badawcze i edukacyjne. Wskazane jest też uczestnictwo w dystrybucji typowych materiałów akademickich, *core curriculum* oraz dodatkowych pomocy edukacyjnych. W celu zwiększenia liczby czytelników i rozpoznawalności czasopism narodowych należy promować ich wydania elektroniczne.
 - Dzielenie się w gronie redaktorów NSCJ wiedzą na temat technicznych aspektów pracy redakcyjnej**, doświadczeniami, inicjatywami, środkami wydawniczymi i narzędziami technicznymi. Dyskusja nad zagadnieniem nieograniczonego dostępu do wyników badań. Perspektywiczne działania zmierzające do wypracowania wspólnych strategii wkroczenia w dynamicznie rozwijający się obszar standaryzowanych platform przedkładania manuskryptów do druku. Przyjęcie wspólnej strategii poprawy efektywności procesu publikacji. Promowanie równoległego wydawania wersji elektronicznych i angielskich przez coraz liczniejsze NSCJ, a ostatecznie wspólne korzystanie z warsztatu redakcyjnego. Podjęcie wspólnych działań na rzecz skutecznego rozwiązywania problemu ograniczonych środków redakcyjnych i wreszcie zapewnienia rentowności NSCJ.
 - Zapewnienie **struktury i danych operacyjnych** dla przyszłych działań kooperacyjnych i szerokich inicjatyw wydawniczych w Europie. Kontynuacja działań na rzecz stymulacji współpracy między redaktorami NSCJ i organami naukowymi oraz wydziałem publikacji ESC. Tym sposobem możliwa będzie sprawna koordynacja działalności promującej publikację materiałów „z ostatniej chwili”, tematycznych oraz monograficznych.
 - Public relations**. Mówienie jednym głosem w sprawach dotyczących NSCJ. Wspólna reprezentacja w kontaktach z organizacjami rządowymi, organizacjami zawodowymi lub naukowymi, przedstawicielami mediów i opinią publiczną.

7. Wspieranie współdziałania towarzystw krajowych z ESC.

Zmniejszenie dystansu między oficjalnymi czasopismami ESC i NSCJ. Promowanie inicjatyw europejskich na rzecz publikacji wysokiej jakości badań.

Uwagi końcowe

Całość prezentowanych w niniejszym dokumencie informacji tworzy podstawę omawianej ekscytującej inicjatywy redakcyjnej. By postępować zgodnie z ogólnymi zaleceniami redakcyjnymi [5–8, 32, 33], redaktorzy NSCJ powinni z wielkim przekonaniem wdrażać własną politykę, między innymi w zakresie instrukcji dla autorów doniesień. Główne wyzwanie, przed którym stoi Klub Redaktorów, to dążenie do konsensusu i uzgodnień dotyczących priorytetów NSCJ. Należy podnieść wartość i poprawić jakość artykułów oraz podjąć działania strategiczne, których celem będzie wspieranie wprowadzenia większości czasopism narodowych do powszechnie uznanych bibliograficznych baz danych i elektronicznych systemów wyszukiwania publikacji. Wspólne działania są też konieczne, by zwiększyć zasięg wspomnianych tytułów i utrwalić ich prestiż oraz rozpoznawalność w międzynarodowej społeczności naukowej. Najważniejsze cele tej pionierskiej inicjatywy są zatem dobrze sprecyzowane: należy poprawić współpracę między redaktorami NSCJ, poprawić standardy redakcyjne, zwiększyć wymagania jakościowe, strzec etyki publikacji, zagwarantować wiarygodność naukową i zwiększyć zasięg przekazu treści naukowych.

Podstawowe znaczenie dla osiągnięcia wspomnianych celów ma zaangażowanie redaktorów NSCJ. Powstające w ramach Klubu Redaktorów forum otwiera wyjątkowe możliwości tworzenia globalnej polityki wydawniczej. Wyniki wdrażania tych ambitnych inicjatyw należy po pewnym czasie poddać krytycznej ocenie.

Podziękowania

Szczególne podziękowania za nieustanną pomoc należą się Anne Mascarelli (ESC).

Piśmiennictwo

- Goodman N, Bijnens B, Van de Werf F. The European Heart Journal: a European journal with a global impact in cardiovascular medicine. *Eur Heart J* 2004; 25: 1382-4.
- Piper HM, Martinson EA, Ophhof T. The hills and valleys of an impact factor. *Cardiovasc Res* 2005; 67: 175.
- Piper HM, Garcia-Dorado D, Martinson EA. Readers' choice: hot papers downloaded in 2006. *Cardiovasc Res* 2007; 73: 619-22.
- European Society of Cardiology (ESC). (<http://www.escardio.org>).
- Uniform requirements for manuscripts submitted to biomedical journals. International Committee of Medical Journal Editors. *N Engl J Med* 1997; 23; 336: 309-15. (<http://www.ICMJE.org>).
- Scott-Lichter D, and the Editorial Policy Committee, Council of Scientific Editors. CSE's White paper on promoting integrity in scientific journal publications. Reston, VA: CSE; 2006 (<http://www.councilscienceeditors.org/editorial-policies/white-paper.cfm>).

7. World Association of Medical Editors (WAME) (<http://www.WAME.org>).
8. Alfonso F, Bermejo J, Segovia J. New recommendations of the international committee of medical journal editors. Shifting focus: from uniformity in technical requirements to bioethical considerations. *Rev Esp Cardiol* 2004; 57: 592-3.
9. Moher D, Schulz K, Altman DG, for the CONSORT group. The revised CONSORT statement: Revised recommendations for improving the quality of reports of parallel group randomized trials. *Lancet* 2001; 357: 1191-4.
10. García-Dorado D, Schlüter KD, Martinson EA, Piper HM. Which papers are more interesting to the readers of Cardiovascular Research? Information from download monitoring. *Cardiovasc Research* 2005; 65: 1-5.
11. Relman AS. The Ingelfinger rule. *N Engl J Med* 1981; 305: 824-6.
12. Hildner FJ. Redundant publication. *Cathet Cardiovasc Diagn* 1997; 42: 111-2.
13. de Maria A. Duplicate publication: insights into the essence of a medical journal. *J Am Coll Cardiol* 2003; 41: 516-7.
14. Relman AS. Publish or perish -or both. *N Engl J Med* 1977; 297: 724-5.
15. Hildner FJ. Ethical issues in cardiovascular publications: Observations during 25 years as an Editor. *Catheter Cardiovascular Interv* 2003; 60: 202-7.
16. Alfonso F, Bermejo J, Segovia J. Duplicate or Redundant Publication: Can we Afford it? *Rev Esp Cardiol* 2005; 58: 601-4.
17. Seglen PO. Why the impact factor of journals should not be used to evaluate research. *BMJ* 1997; 314: 497-502.
18. Smith R. Unscientific practice flourishes in science. Impact factors of journals should not be used to evaluate research. *BMJ* 1998; 316: 1036-40.
19. Alfonso F, Bermejo J, Segovia J. Impactology, Impactitis, Impactotherapy. *Rev Esp Cardiol* 2005; 58: 1239-45.
20. de Angelis C, Drazen JM, Frizelle FA, et al. Clinical trial registration: a statement from the International Committee of Medical Journal Editors. *N Engl J Med* 2004; 351: 1250-1.
21. Alfonso F, Segovia J, Heras M, et al. Publication of Clinical Trials in Scientific Journals: Editorial Issues. *Rev Esp Cardiol* 2006; 59: 1206-14.
22. Bassand JP, Ryden L. Guidelines: making the headlines or confined to the slide lines? *Eur Heart J* 1999; 20: 1149-51.
23. Alfonso F, Bermejo J, Segovia J. European Guidelines at Revista Española de Cardiología: Towards a Full 'Globalization' of Cardiovascular Care? *Rev Esp Cardiol* 2004; 57: 1000-02.
24. Priori SG, Altiot E, Blomstrom-Lundqvist C, et al.; European Society of Cardiology. [Task Force on Sudden Cardiac Death, European Society of Cardiology. Summary of recommendations]. *Ital Heart J Suppl* 2002; 3 (10): 1051-65.
25. Brady AJ, Poole-Wilson PA. ESC-CHEF: guidelines for the aspirational and the practical. *Heart* 2006; 92: 437-40.
26. Silber S, Albertsson P, Aviles FF, et al.; European Society of Cardiology. Percutaneous coronary interventions. Guidelines of the European Society of Cardiology-ESC. *Kardiol Pol* 2005; 63: 265-320; discussion 321-3.
27. Seidl K, Schuchert A, Tebbenjohanns J, Hartung W. Commentary on the guidelines the diagnosis and the therapy of syncope – the European Society of Cardiology 2001 and the update 2004. *Z Kardiol* 2005; 94 (9): 592-612.
28. Fox KA. Registries and surveys in acute coronary syndrome. *Eur Heart J* 2006; 27: 2260-2.
29. Simoons ML, van der Putten N, Wood D, et al. The Cardiology Information System: the need for data standards for integration of systems for patient care, registries and guidelines for clinical practice. *Eur Heart J* 2002; 23: 1148-52.
30. Bermejo J, Segovia J, Alfonso F. Summary of the clinical studies reported in the scientific session of the American Heart Association 2005 (Dallas, Texas, USA, 13-16 November 2005). *Rev Esp Cardiol* 2006; 59: 143-53.
31. Goyal A, Tricoci P, Melloni C, et al. Highlights from the American Heart Association Scientific Sessions, November 13 to 16, 2005; Dallas, TX. *Am Heart J* 2006; 151: 295-303
32. No authors listed. Scandinavian Cardiovascular Journal. *Circulation* 2006; 3; 114: f156.
33. Ribeiro C, Ferreira R. Revista Portuguesa de Cardiologia. Quality and prestige for the use of cardiovascular medicine. *Rev Port Cardiol* 1992; 11: 11-2.

Dodatek

Nazwy czasopism poszczególnych towarzystw krajowych (w porządku alfabetycznym wg kraju pochodzenia) oraz członkowie (redaktorzy naczelni) Grupy Roboczej Klubu Redaktorów (*Editors' Club Task Force*):

Nazwa towarzystwa	Nazwa czasopisma	Redaktor naczelny
Albanian Society of Cardiology	Revista Shqiptare e Kardiologjisë	Anesti Kondili
Algerian Society of Cardiology	Journal de la Société Algérienne de Cardiologie	Djamaleddine Nibouche
Armenian Cardiologists Association	Armenian Journal of Cardiology	Karlen Adamyan
Austrian Society of Cardiology	Journal für Kardiologie*	Kurt Huber
Belgian Society of Cardiology	Acta Cardiologica	Hugo Ector
Association of Cardiologists of Bosnia and Herzegovina	Medicinski Arhiv	Izet Masic
Bulgarian Society of Cardiology	Bulgarian Journal of Cardiology	Rumiana Tarnovska
Croatian Cardiac Society	Kardio List	Mario Ivanusa
Czech Society of Cardiology	Cor et Vasa	Vladimír Staněk
Danish Society of Cardiology	Cardiologisk Forum	Jørgen Videbæk
Egyptian Society of Cardiology	Egyptian Heart Journal	Mohamed Hamed
Estonian Society of Cardiology	Seminars in Cardiology**	Aleksandras Laucevicus
Finnish Cardiac Society	Sydänääni (Heart Beat)	Pirjo Mustonen
French Society of Cardiology	Archives des Maladies du Coeur et des Vaisseaux Archives of Cardiovascular Diseases	Jean-Yves Artigou, Ariel Cohen
Georgian Society of Cardiology	Scientific-Practical Journal	Mamanti Rogava
German Cardiac Society	Clinical Research in Cardiology	Michael Böhm
	Clinical Research in Cardiology Supplements	Eckart Fleck
	Basic Research in Cardiology	Gerd Heusch
	Cardio News	Rainer Klawki
Hellenic Cardiological Society	Hellenic Journal of Cardiology	Panos Vardas
		Christodoulos Stefanadis
Hungarian Society of Cardiology	Cardiologia Hungarica	József Tenczer
Italian Federation of Cardiology	Journal of Cardiovascular Medicine (English)	Massimo Chiariello
	Giornale Italiano Di Cardiologia (Italian)	Giuseppe Ambrosio
Latvian Society of Cardiology	Seminars in Cardiology**	Aleksandras Laucevicus
Lebanese Society of Cardiology	Heart News	Joseph Elias
Lithuanian Society of Cardiology	Seminars in Cardiology**	Aleksandras Laucevicus
Moroccan Society of Cardiology	Revue Marocaine de Cardiologie	Abdelhamid Moustaghfir
Netherlands Society of Cardiology	Netherlands Heart Journal	Ernst E. van der Wall
Norwegian Society of Cardiology	HjerteForum – The Journal of the Norwegian Society of Cardiology	Olaf Rødevand
Polish Cardiac Society	Kardiologia Polska – Polish Heart Journal	Piotr Kułakowski
Portuguese Society of Cardiology	Revista Portuguesa de Cardiologia	Fausto J. Pinto
Romanian Society of Cardiology	Romanian Heart Journal	Eduard Apetrei
Russian Federation Society of Cardiology	Russian Journal of Cardiology	Victor A. Lusov
	Cardiovascular Therapy and Prevention	Rafael G. Oganov
Serbia & Montenegro Society of Cardiology	Kardiologija	Arsen Ristic
Slovak Society of Cardiology	Kardiológia/Cardiology	Velibor Obradovic
Slovenian Society of Cardiology	Slovene Cardiology	Miran F. Kenda
Spanish Society of Cardiology	Revista Española de Cardiología	Fernando Alfonso
Swedish Society of Cardiology	Svensk Cardiologi	Christer Höglund
Swiss Society of Cardiology	Kardiovaskuläre Medizin	Thomas F. Lüscher
		René Lerch
Syrian Cardiovascular Association	Heart Forum	Moufid Jokhadar
Tunisian Society of Cardiology	Cardiologie Tunisienne	Habib Haouala
Turkish Society of Cardiology	Archives of the Turkish Society of Cardiology	Vedat Sansoy
Ukrainian Society of Cardiology	Ukrainian Journal of Cardiology	Valentin Shumakov
British Cardiovascular Society (UK)	Heart	Adam Timmis

* nie jest to oficjalne czasopismo Austriackiego Towarzystwa Kardiologicznego, lecz główne czasopismo kardiologiczne w Austrii,

** czasopismo wspólne dla krajów bałtyckich